

Dr. GYÁRFÁS ÁGNES

Az aranyhajú királyfik – mese és elemzése

AZ ARANYHAJÚ KIRÁLYFIK

Székely népmese

Itt sem volt, ott sem volt, de valahol mégis volt, hetedhét országon túl, az Óperenciás-tengeren innét, volt egyszer egy öreg király. Ez az öreg király egyszer egyet gondolt, s meghalt. Hát, ha bizony meghalt, el is temették, az Isten nyugtassa meg, ott volt helyébe a fia, azt mindjárt meg is tették királynak. No, még ki sem hűlt az öreg király helye, elmegy az ifjú király az egyik hűséges inasával vadászni. Amint mennének egy nagy rengeteg erdőben, az inas meglát három eprésző leányt. Úgy kellett lennie, hogy ezek is észrevették a királyt, s fel is ismerték, mert a nagyobbik ezt mondá:

- Jaj! Halljátok-e, leányok? Ha engem feleségül venne a királyúrfi, egy aranymotollát adnék neki.

A második ezt mondá:

- Ha engem venne el, én egy orsó aranyfonalat adnék neki.

A kisebbik meg azt mondá:

- Csak venne el engem, tudom, Istenem, nem bánna meg: két aranyhajú gyermekkel áldanám meg!

Hallá ezt az inas, odamegy a királyúrfi színe elé, s mondja:

- Felsőleges királyúrfi! Hallá-e, hogy mit beszélt amarra az a három leány?

- Nem én - felelt a királyúrfi -, ugyan bizony mit?

Elmondja az inas, amit hallott. A királyúrfi azt monda, hogy ennek fele se tréfa, avval elment a három leányhoz, s kérdi tőlük:

- Melyik mondá közületek, hogy két aranyhajú gyermekkel áldana meg?

- Azt bizony én találám mondani, instállom - felelt a kisebb leány.

- No, ha te mondád, gyere velem, ez órától fogvást feleségem léssz te! Avval szépen karon fogta, hazavitte, megesküdütt vele, hogy csak ásó, kapa válassza el tőle.

Hej, volt, uramistenem, lakodalom a király udvarában olyan, hogy eligente-elig szakadhatta vége. Táncoolt még a lábatlan koldus is, csak az udvarbeli vén boszorkányt ette a mérreg s a bosszúság. Mert, hogy szómat össze ne keverjem, még az öreg király mellett szolgált egy vénasszony, egy ördögös szüle; ennek is volt egy szép leánya, s azt hitte, hogy valami ördögös praktikával megmaszlagosítja a királyúrfi fejét, s hátha még feleségül veszi az ő leányát. Ez az ördögös szüle, amíg a többiek ettek-ittak, vígan voltak, mindig rosszban törté a fejét.

No, telik-múlik az idő, egyszer csak a királynak háborúba kell mennie. Elbúcsúzik a feleségétől nagy keservesen, s erősen a szívére köti, hogy írja meg neki, ha gyermekei lesznek, akármilyenek legyenek. Sokáig, sokáig oda volt a király, s eközben a feleségének olyan gyönyörűséges két aranyhajú gyermeke született, mint két aranyalma. Hanem az ármányos lelkű, ördögös szüle már előre kerített egy árokból két kutyakölyket, s addig ügyelődött, addig forgolódott a királyné ágya körül, hogy a két kutyakölyket odalopta, az aranyhajú két szép gyermeket pedig elvitte a nagy folyóvízhez, s belévetette.

Aj, édes Jézusom! Búsult szegény királyné, hogy neki ilyen rusnya állatgyermekei születtek, de mit csináljon, mégis megírta az urának, ha nem tudom, mi lelné is miatta. Kapja a levelet a király, erősen megszorodik szívében, félbehagyja a háborúzást, s meg sem állott hazáig. Volt, istenem, szörnyű patália! Hogy milyen rútul rá is szedé őt ez a fejrénep! Mindjárt megfogatta, kihúzatá ágyából a királynét, elvitette a vadaserdejébe, ott derékig a földbe ásatta, s meghagyta a cselédeknek, hogy ha arra járnak, köpdössék, csúfolják, s száraz kenyérenél egyebet ne adjanak neki. Jó az is az éhenhalástól.

Aközben a két aranyhajú gyermeket nem hagyta el a jóságos Isten. A víz kivetette a túlsó partra, a jó meleg fővénybe, annak a melegségében felnőttek, derék nagy fiúk lettek. Azt mondja egy reggel az egyik legényke:

- Hallod-e, testvér, álmod láttam az éjszaka.

- Ugyan mit, testvér?

- Hát hozzám jött egy fehér szakállú ember, s azt rebegte, hogy nem vagyunk mi olyan ágrólszakadt teremtések, mint ahogy gondoljuk.

- Hogyhogy, testvér?

- Hát így s így. Mi királyfiak vagyunk, hanem mikor megszülettünk, egy ördögös szüle a vízbe vetett, a helyünkbe két kutyakölyket tett, s az apánk nagy bosszúságában derékig ásatta az édesanyánkat a vadaskertben.

- Ejnye, hékám, az Isten istenem ne legyen, ha én is éppen ezt az álmod nem láttam! Egyszeriben induljunk útnak!

Felszedelőzködnek, útnak erednek. Mennek, mendegélnek, s másnap reggelre abba a városba érnek, hol születtek. Éppen templomba harangoztak, s gondolják, hogy ők is bemennek, úgysem imádkoztak még templomban. Hátha megszállja őket ott a szentlélek, s elvezeti az édesanyjukhoz. A templomban volt a király is, s meglátja a két aranyhajú legénykét. Úgy rajtok feledte a szemét, hogy le sem vette, míg a pap áment nem mondott. Amint a nép omlott ki a templomból, a király odament a legénykékhöz, s meghívta magához

ebédre. A legénykék megígérték, a király pedig előreszaladt, megparancsolta a szakácsnénak, hogy ugyan jól készítse, mert szép vendégei lesznek.

Meghallja ezt az ördögös szüle, kisiet a kapu elé az utcára, s hát uramteremtőm, jó messziről lát két olyan aranyhajú legénykét, hogy ragyog tőlük az utca.

- Akasszanak fel, ha nem a királyné gyermekei! - mormogá magában. No, már most mit csináljon, merre forduljon. Ő bizony eleikbe fut, megállítja, körülvizitálja, összecsapdossa a tenyerét, s azt mondja:

- Jaj de szépek vagytok, fiaim! Jaj, de szépek vagytok! De Isten, Krisztus úgy segé'n, hogy még hétszerte szebbek lennétek, ha elmennétek a Nap barlangjához, s a Nap mosdóvizével megmosdanátok.

A legénykék összenéznek, s gondolják magukban:

A' bizon nem is volna rossz, akkor még jobban megszeretne a király. El is indulnak, mennek, mendegélnek hetedhét ország ellen, hegyen-völgyön által, hogy fölkeressék a Nap házát.

Amint így mennek, mendegélnek, találnak egy kis házikót. Bemennek oda, s hát a góc alatt egy nagy könyvből olvasgat az ősz öregember.

Köszönnek neki:

- Szerencsés jó napot adjon isten, öregapó!

- Adjon isten, fiaim! Hát ti miféle járásbeliek vagytok?

- A Nap házát keressük, öregapó, hogy a Nap mosdóvizével megmosdjunk, s kiedet kérdenők meg, hogy útbaigazítson.

- Éppen jó helyen jártok, fiaim, én vagyok Szent Péntek. Csak fogadjátok meg, amit mondok, mert a Nap házának nagy titka van, ott vesztek, ha szavamat nem fogadjátok. Hát tudjátok meg, fiaim, hogy a Nap háza minden nap 11 órakor nyílik meg, s csak addig van nyitva, míg 99-et olvashattok. A háznak több rejteke van. Ahogy bementek, az első rejtekben van egy kád rézpénz, a mellett ül egy vén

szüle, aki erősen csalogat titeket, hogy rakodjatok meg a pénzből, de ti reá se hallgassatok, mert az ördögös vénasszony csak azért csalogat, hogy megkéssetek, s mikor az idő reá telt, bécsapódjék a Nap ajtaja a hátatok megett. A Nap mosdótálja ott van mindjárt legelől, nagy hirtelen mosdjatok meg benne, s fussatok ki!

Megköszönik szépen a királyfiak a jó tanácsot, s azzal elindulnak a Nap házához. Éppen jókor érkeztek, mert a Nap kapuja egyszeriben megnyílt előttük, s ők bementek. Hívja a vénasszony:

- Jertek, fiaim, jertek, van itt pénz elég, vegyetek belőle! De a fiúk ügyet sem vetettek rá, nagy hirtelen megmosdottak, kifutottak.

Hát, teremtő szent Istenem, csakugyan hétszerte szebbek lettek, mint annak előtte valának!

Ezalatt pedig a király hiába várta őket, s a királynét, szegényt, köpdösték, csúfolták...

Másnap megint elmennek a templomba a fiúk. A király is ott volt, most még inkább eltelte a nagy gyönyörűséggel. Tüstént odafutott a szép fiúkhoz, másodszer is meghívja ebédre, s megint csak előrefutott megparancsolni a szakácsnénak, hogy ugyan jól főzzön, mert szép vendégei lesznek. Megtudja ezt a vén ördögös szüle, kiáll az utcakapuba, s úgy várja bé ott a legénykéket. Azt mondja nekik:

- Szépek vagytok, szépek, ugyan szépek vagytok, de még tízszer szebbek lennétek, ha a Nap kendejével megtörülköznétek.

Gondolják ezek magokban:

- Annál jobb, mennél szebbek leszünk, annál erősebben megszeret a király.

Azzal elindultak, s felkeresték Szent Pénteket, hogy adjon ismét tanácsot.

Azt feleli Szent Péntek:

- Szívesen megtenném, édes fiaim, de a Nap kendeje titkát Szent Szombat tudja, ahhoz menjetek tanácskérőbe.

Jól van, elmennek Szent Szombathoz. Hát ő is olvas egy rengeteg nagy könyvből a góc alatt. Szerencsés jó napot kívánnak neki, s elmondják, hogy mi járatban vannak.

- Jó helyen jártok, fiaim – mondá Szent Szombat –, csak menjetek el a Nap házához tizenegy órakor. Az első rejtekben tudjátok már, hogy mi van, ott meg se álljatok, a második rejtekben van egy kád ezüstpénz, a mellett ül egy ifjú asszony, csalogat, hogy menjetek oda, de rá se hallgassatok, hanem ott van az ajtószegen a Nap törülközőkendeje, azzal hirtelen törülközzetek meg, s szaladjatok ki.

- Megköszönik a fiúk a jó tanácsot, s elmennek a Nap házába. Bemennek az első rejtekbe, hívja a vén szüle, de ők ügyet sem vetnek reá, továbbmennek a második rejtekbe, hát ott van a szép ifjú asszony, csalogatja mindenféle szép szavakkal, de erre sem hederítenek, csak nagy hirtelenséggel megtörülköznek a Nap törlejével, s azzal kifutnak.

Ezalatt a király hiába várta ebédre az aranyhajú legénykéket, a királynét pedig köpdösték, csúfolták...

Másnap megint templomba mentek az aranyhajú legénykék, s a király ekkor is ott volt, s meglátta őket. Odamegy, számon kéri, hogy mért nem jöttek el ebédre, már kétszer nem állottak szavuknak. A legénykék ötltekhatoltak, hogy ilyen meg olyan nagy dolguk került útközben, de most már "Isten szentűgysegén" elmennek, ha őfelsége parancsolja. A király harmadszor is meghívta, ismét előresietett, hogy a szakácsnénak adja ki a rendeletet, mert most igazán lesznek vendégei, de még milyen szépek!

Hanem az ördögös vén szüle meghallotta a király beszédjét, kifutott az utcára, s az aranyhajú legénykéket megállította.

- Jaj, lelkem, gyermekeim, be szépek vagytok! De még százszorta szebbek lennétek, ha megnéznétek magatokat a Nap tükrében!

- Gondolják a legénykék, hogy ha már eny-nyiben van, még ezt is megteszik. Ha már így is olyan erősen megszerette a király, hát akkor még hogy megszereti! Egyszeriben el is indulnak Szent Szombathoz tanácsot kérni. Bemennek Szent Szombathoz, elmondják, hogy mi járatban vannak, de az öreg azt mondja, hogy ő ebben a dologban nem tud semmit tenni, hanem menjenek Szent Vasárnaphoz, ő eligazítja őket.

Elmennek Szent Vasárnaphoz. Hát ott olvas a góc alatt egy rengeteg nagy könyvből.

- Adjon Isten szerencsés jó napot, Szent Vasárnap öregapó!

- Adjon Isten nektek is, aranyhajú legénykék, hol jártok, hol még a madár se jár?

Elmondják, hogy miért jöttek, miben fáradoznak.

- Jó helyen jártok, édes fiaim - mondá nekik Szent Vasárnap -, csak hallgassátok meg, amit beszélek, mert különben ott vesztek. Tizenegy órakor nyílik a Nap ajtaja, akkor bémentek; az első rejtekben van egy kád rézpénz, mellette ül egy öregasszony, a másodikban egy kád ezüstpénz, mellette ül egy szép ifjúasszony, harmadik rejtekben van egy kád arany, a mellett pedig egy szép leány ül. Mind a három csalogat, hívogat, hogy vegyetek a pénzből, de ti meg se álljatok, hanem nézzétek meg magatokat a Nap tükrében nagy hirtelen, azzal forduljatok s szaladjatok kifelé, mint a sebes szél!

Megköszönik a jó tanácsot Szent Vasárnapnak, elsietnek a Nap házába, s tizenegy órakor befutnak. Hívja az öregasszony, ügyet sem vetnek rá; hívja az ifjú asszony, arra sem; az ifjú leány, még arra sem, hanem futnak egyenest a tükörhöz, bepillantanak, s nagy hirtelen sarkon fordulnak.

De az ifjú leány olyan mézesmázos beszéddel csalogatta, hogy az egyik legényke nem tudta megállani, s visszatekintett az ajtóból. Egy kicsit a szép leányon felejtette a szemét, s mikor az ajtón kilépett, éppen akkor csapódott bé, s a kandi legénynek lecsapott egy jó darab húst az egyik sarkából.

Ezalatt a király hiába várta az aranyhajú legényeket, a királynét pedig köpdösték, csúfolták...

Másnap megint elmennek a templomba, de már ekkor megfogta a király, s azt mondta nekik:

- Az apátokat csaljátok meg többet, hé, de engemet nem! Most velem jöttök ebédre! Azzal felültette aranyos hintájába, s úgy vitte a legénykéket palotájába.

Az ördögös szüle majd megpukkadt nagy mérgében, hogy már többet nincs hatalma az aranyhajú legénykéken. Meg is ijedt erősen, hátha kitudódik valamiféleképpen ördögös praktikája. Gondol erre, gondol arra, hogy mit csináljon, mert most már "elég a köles" neki, ha valamit ki nem fundál. Egyszerre csak eszébe jutott, hogy majd elvállalja a főzést a szakácsnétól. Az bizony oda is engedte neki szívesen, mert már ugyancsak elég része volt a főzésben.

No, asztalt terítenek, a király s a két aranyhajú legényke mellé telepednek. Ott játszadozott a két kutya is, akiket az ördögös szüle az aranyhajú legénykék helyébe tett volt. Behozták a levest, merít a király belőle, s kínálja a legénykéket is. Feláll az egyik, s azt mondja:

- Felséges királyom, életem-halálom kezdedbe ajánlom, én nem eszem a levesből, mert attól félek, hogy mérég van benne.

Megijed a király, de nem akarja hinni a dolgot. Azt mondja a legényke, hogy próbálják meg a kutyákon.

Megpróbálják, adnak nekik egy-egy tányérral, azok fel is locsták egy szempillantásra, s mindjárt szörnyet döglöttek. Hívatják a szakácsnét, kérdi a király: - Ki tett mérget a levesbe? Azt feleli a szakácsné, hogy a vén szüle tehette, mert az főzött helyette.

Ismét csak feláll a legényke, s elmondja, hogy mit beszélt neki álmában egy ősz hajú s ősz szakállú ember.

Hej, Uram, teremtőm, megőrül a király, felszökik az asztal mellől, összevissza csókolja

az aranyhajú legénykéket, még sírt is örömeiben, hogy mégsem a kutyák az ő gyermekei, hanem ezek a szép aranyhajú legénykék.

Mindjárt kiadta rendeletbe, hogy a vén boszorkányt lófarkához kössék, a városon végig-hurcoltassák, azután a testét négyfelé vágják, s tegyék ki a vár négy kapujára.

Azzal ismét asztalhoz ültek. De a szószóló legényke azt mondta most, hogy ők bizony addig egy béfaló falást sem esznek, míg az anyjuk is velük nincs. Nem is ettek, de a király sem, hanem egyszeriben elérendelte a hintáját, a vadaskertbe hajtatott, a szerencsétlen királynét kiásták a földből, szépen fölöltöztették, s a király sírva kérte: felejtse el az ő nagy kegyetlenségét.

Csaptak aztán olyan vendégséget, hogy híre ment hét országon túl, s azótától fogvást olyan boldogul élt az egész királyi familia, hogy ma is élnek, ha meg nem haltak.

A magyar család mintája az égre van ráírva

(Az Aranyhajú királyfik)

Ezt a mesét régen szerettem volna elemezni, de mindaddig, amíg pontos helyét meg nem találtam a csillagos égen, nem sikerült. A mezopotámiai csillagászati gyakorlat segített hozzá a megértéshez. A három sávra osztott Égbolt és a tizenkettőnél több csillagkép szerepeltetése a sávokon tette világossá a mese égi eseménysorát.

Az Évkör csillagképei a mese Téridejét adják, a szereplők pedig az Orion, a két Kutya és az Iker csillagkép, meg a Szíriusz csillag. A mese eseménye az égi szereplők égi cselekvéssorozatát vetíti elénk. Vagyis elmeséli a mesemondó az éber hallgatónak az égbolt jelentős csillagszemélyiségeinek életét, emelkedését, hanyatlását, mintha az egy királyi család sorsfordító eseménysora lenne. Úgy tanították az égbolt csillagvilágát, hogy az egymás közelségében lévő égi tüneményeket, mint egy királyi családot fogták fel és törvényszerű mozgásukból formálták meg a mese tartalmát.

Ha rápillant a kedves olvasó a közzétett régi mezopotámiai égtérképekre és az égi állapotokat megjelenítő határköre /KUDURRU/, világossá válik, mennyire összefügg az Orion, az Iker, a KIS- és NAGY Kutya csillagkép sorsa, s valamennyien egy sávban Bél útján az Ekliptika mentén helyezkednek el, mintegy fentről sugározva a család kiemelkedően fontos tényezőjét az emberi életben.

A misztikus Zodiákus a 12 csillagkép közötti lelki és szellemi kapcsolatot emeli ki. Ilyen mély, a tudattalan szintet is felölelő viszony van a banya és az ikrek, vagyis a Szűz és az Iker csillagkép között. Ahol Aranyhajú királyfik születnek, ott terem a banya. A Szűz kétarcú voltából a banya a rosszabb részt uralja, s ezt a rosszindulatú, galád magatartást erősokolja rá az egész királyi családra. Szó szerint aláássa jövőjüket. A királynét erkölcsileg ellehetetleníti, a királyt igazságtalan tettekre sarkallja, az ikrek sorsát az elemek kénye-kedvére bizza. Csak a kutyának biztosít jó bánás-

módot. A Szűz csillagkép, mint Térió sorszerű elemeket tartogat a mese szövege számára. A szereplők a maguk csillagtörvényei szerint viselkednek. A banya a Szűz Térió törvénye alapján hat. Az Orion, a Szíriusz, a két Kutya és a Kis Év vonatkozásában az Ikek is eleget tesznek az Isten égboltozatán rendezett színjáték előírt dramaturgiájának, de a SZŰZ és az Ikek viszonya a Nagy Napév vonatkozásában nagyon sok váratlan meglepetést is hozhat. A népmesék elemzésekor el kell dönteni, a Kis vagy a Nagy Napévben játszódik-e le az esemény. Itt ebben a mesében, a Kis évben folyik az égi színjáték, de a szereplők jellemét az idők kezdetén átlebegő lélektani minőségek is meghatározzák. Ez a minőség változékony, mint a Szűz.

A cselekmény főszereplője az Orion, a király. Fiatalon megörökli a trónt és élete felszálló ágba lép ezáltal. Aztán ez még fokozódik, midőn vadászat közben az erdőben szert tesz egy tündérfeleségre, aki két szép aranyhajú fiút ígér neki. Aztán a király leszállóban, elmegy háborúskodni, és otthon hagyja ifjú hitvéset. A tündérfeleség a Szíriusz akkor van delelőn, midőn az Orion leszáll. Boldog ifjú feleségként megszüli aranyhajú fiait, aztán leszálló ágba kerül, mert a banya a kutya kölyköket teszi mellé, és az ikreket vízre, vagyis a Tejútra bocsátja. A Szíriusz egy fél évre eltűnik, ezt a mese úgy fejezi ki, hogy a hazatérő király, az Orion derékig földbe ásatja gyönyörű feleségét. A királyné, mint Szíriusz egy fél évig tündököl, egy fél évig láthatatlan. A derekunk, testünk felezővonala, ezért kell félig eltűnnie a királynőnek, mert egy fél év az ő láthatatlan ideje. Az Orion a Nap születésének tanúja. A Szíriusz a nyári napéjegyenlőség királynője. És a király nyáron ismerte meg az erdőben tündérlány feleségét.

A banya és az Ikek kapcsolata

A misztikus Zodiákus, melynek kapcsolatrendszerét mesemotívumokból munkálta ki az íratlan magyar bölcsélet, lelki és szellemi

együttműködést vagy ellenérzetet fejez ki, de felszínre hozza az emberi viszonylatok ösképeit is. Ilyen viszony rendszer van a banyát képviselő Szűz és az Ikek között. Az Ikek beavatásra váró ifjak, akik számára a banyát jelölte ki a sors a beavatási folyamat elindítójaul. A magyar mesékben azért nem pusztítják el a mese végén a gonosz, áskálódó boszorkányt, hanem csak szélnek eresztik, mert még szükség lesz rá a következő mesében, az új generációs ifjak beavatásánál.

A misztikus Zodiákusban tehát a 12 csillagkép nemcsak Tériót, hanem embertípusok közötti ösképi erejű kapcsolatrendszerrel is kifejez.

A banya galádkodása indítja el az ikrek nevelésének tengelyét. Vízre teszi őket, bejárják a Tejutat, mint őseink. Meleg főnyre kerülnek, ahol a Nap neveli fel őket, mint ősmeséink ifjú hőseit. A meleg fővény, a víz és az aranyhajú ifjak a legszebb aranykor képi megjelenítése. A banya ármánykodása nélkül nem kerültek volna ebbe a gyönyörű aranykori idillbe a fiúk. A banya segítette elő a Nap házában való beavatódásukat és azt is, hogy rá tudtak mutatni atyjuk átgondolatlan ítékezésének helytelen voltára. A banya nélkül nem ébredtek volna rá hivatásukra, mi szerint meg kell tisztítani a királyi házat a nem oda való elemektől, s atyjukat helyes belátásra kell bírni.

Banya a Térióban

A banya a Szűz csillagkép ura. A precessziós nagy Napévben, amikor a Föld forgása a Szűz korába ért, nagy, nehéz megpróbáltatásokat kellett átélniük a földi élőlényeknek. A Szűz-nél fejtette ki hatását az Extra galaktikus szuperhalmaz, amely kedvezőtlen természeti viszonyokat idézett elő. Ezt a krízishelyzetet az Ikek a sors kegyelme révén túlélték, a király háborúzás ürügyével másfelé vette az irányt, a tündérlány királyné pedig félig földbe ásva várta sorsa jobbra fordulását.

A királyné félig földbe ásva

Pontosan kifejezi a Szíriusz égi magatartását, fél évig láthatatlan, de január 1-én teljes fényvel ragyog és uralkodik a csillagok felett. Aztán július 1-én reggel együtt kel fel a nappal a horizont legalsó rétegében. Ettől kezdve emelkedik újra felfelé, hogy január 1-én az égbolt tetejére érjen es újra találkozzék férjével az Orionnal. Térídeje is van a Tündérlány királynénak. Ő a Szűz csillagkép másik arca a jószágos, szépséges női ideál. Ezért van a mesékben jó és rossz tündér, mert a Szűz csillagkép karakterébe mindkettő belefér. Éppen azért, mert rokonlelkek, szakadatlanul üzik egymást ellentétes természetükkel. Szerencsés ember az, akiben csak az egyik szűzi tulajdonság él, s nem keverednek a tendenciák és az indulatok. A mese kristálytiszta mutatja fel, különválasztja a jót és a rosszat, a Szűz kétarcúságát. Csak így, ezt a kettőséget jól ismerve tudunk eligazodni a Szűz típusú emberek lelki életében és megtévesztő társadalmi megnyilvánulásaikban. A királyné, mint Szíriusz vezércsillaga volt az egyiptomi mitológiának. Ő volt Ízisz, s férje, testvére Ozirisz az Orion csillagkép. Az egyiptomi mítoszok a magyar népmeséhez képest zavarosak, költőietlenek, de a csillagos ég „családjáról” mégis pontos képet adnak, ugyanis nem kívánnak a család jövőjére nézve erkölcsi előképet nyújtani, hanem az égi szereplők mozgását rögzítik a mitológiában. Ebben a kis, Aranyhajú királyfik című meséből bontakozik ki lelki szemünk elé a Magyar Ősmesék, minden mitológiánál emelkedettebb volta. A magyar mese bölcelet, a tiszta emberi és isteni viszonyok áttekinthető, világos megjelenítése és egyben magyarázata, de erkölcsi intés a jövőendő kialakításához.

A kutyakölykök

A kutyakölykök sorsa a királynő sorsával párhuzamos. Tudjuk, hogy a Szíriusz a Canis Major csillagkép állkapcsának felső felén látható, tehát ők együttműködnek. A kutyakölykök és a Szíriusz együttes megjelenése törvényszerű,

de az is, hogy a kutyakölyköknek az Ikrek házában gyengül az erejük, mert a hazatérő Ikrek elfoglalják helyüket a királyi családban. Júniusban, a napforduló pillanatában csak a királynő, a Szíriusz dominál, minden más csillag és csillagkép elhalványul mellette. Ez a királyi palotába való bevonulásának pillanata. Vagy, mint ifjú hitves, vagy mint a földből kiásott, erkölcsi állapotában megerősödött fiatalasszony. A kutyakölykök a mesében szerepelnek. A magyar történeti hagyományokban oroszlánokkal találkozunk. A csillagászat ismeri a kutyák és az Orion alsó része táján kibontakozó, ködös oroszlánpofát. Így az oroszlán megjelenítése éppúgy jogos, mint a kutyáké. Hunort és Magyar vadászás közben kutyákkal, még hozzá két kutyával szokták bemutatni, de a Szövetség táblán is két oroszlánt markol a maszkos madár. Ez a kettősség végigkíséri történetünket, meséinket és a fantáziadús költészetnek is virágoskertje. Az Aranyhajú királyfik című mesében a két kutyakölyök magatartása csillagászati és tisztán mutatja meg égi magatartásukat, s a Szíriusz-szal való szétszakíthatatlan voltukat.

Generációk

Több magyar bölceleti tartalmú mese az öreg király halálával és a trón új, ifjú várományosával, s ennek kalandjaival indul. Tény, hogy két generáció /sőt néha még több is/ szerepel a meséinkben. Ez a családi kapcsolatrendszer is az égen jelent meg először, aztán szőtték meséikbe eleink, nehogy elfelejtsük sorsunk előképét. Az öreg király jellemét, sőt ókori rovásírásos üzenetét is kifejtettük a róla szóló tanulmányunkban.. /Ősi Gyökér 2000. 28. 2. 52-55. old./ Az öreg király erkölcsi mérce, ő az Aranykor embere, aki híven őrzi Isten ráruházott arcképét testi mivoltában és erkölcsi magatartásában. Miként a Szűz-BANYA kettős rátette bélyegét a hősnők sorsára, úgy a Nyilas csillagkép Téridőt rendező, sorsalakító ereje és az Orion, a Nagy Vadász sorsot megélő ka-

raktere egyaránt égi modellé vált, s ősi bölcséletünk sarkalatos kérdése lett. Az egymást követő generációk romlása és az ősi, az aranykori állapotok szépségéhez és erkölcséhez való visszatalálás magyar sorskérdés. Romlunk az évek folyamán, rossz házasságok, rossz baráti, megélhetési kapcsolatok rontanak. A világot már nem a régi, turáni erkölcsű, Isten kezéből kapott mintát élő emberek formálják. Az ősi modell már csak a mesék bölcséletében és Isten kegyelméből megmaradt éber szívekben él. A Zöld király típusú mesék is arra intenek, amire az Aranyhajú királyfi édesapja, a középső generációt képviselő király viselkedése, hogy a generációk sorsa hullámvonal mentén zajlik. A középső, az apa király gyorsan ítélkező, mondhatnám hebehurgya, befolyásolható, de jó lelkű, éppúgy hajlamos a jóra, mint az átgondolatlan rendelkezésekre. Szereti a szépet, hiszen a fiúk arany haja ragadta meg elsősorban is a templomban. A fiúk is azért álltak rá a banya tanácsaira, hogy a Nap házában a próbatételek során az édesapjuk örömeire még szebbek legyenek.

Szereti a családját, de nem gondolja át a család helyzetét, nem keresi a helyzet kulcsát. Ez a feladat az Ikrekre, a jövő generációra hárul. Az ikrek kerülnek a hullámhegyre, Ők mentik meg a családot a széthullástól és az elállatiasodástól. Van egy nagy szerencsájuk, édesapjuk házassága révén ők már tündérek és tündér édesanyjuk nemes ösztönvilága vezérli tetteiket. A Zodiákus kilencedik csillagképe a Sagittarius vagy Nyilas a férfi főszereplők Térítő egységének képviselője. Meghatározza a generációk sorsát, Úgy ad magatartásmintát, hogy nem tulajdonít el minden sikert az utódok elől. A csillagászati könyvek szerint, ha a Nyilas kissé magasabbra emelné iját, beletalálna a Tejút közepébe. De nem emeli, hanem a pontos célzás öröme átengedi fiának, a Nagy Vadásznak, aki példát ad célzásból, de átgondolt életvitelből megbukik. Egy jó dolog erősíti a család sorsát, ami az ő érdeme és ez a házassága, a tündérlány felesége és az ikerfiúk

édesanyja. Az Infántis Lacikában még erőteljesebben bontakozik ki a tündér feleség karizmatikus jelenléte a család minőségének megőrzésében. A Sagittarius Nyilas csillagkép és az Ikrek szoros kapcsolata a Tejúton átívelő összefogásuk a magyarság számára a fennmaradás, a szebb jövőkép biztosítója. Fennmaradásunknak az Égre írt dokumentuma.

A Nap háza és a templom

A banya mindig a Nap házába küldi az ikreket megmosakodni, megtörülközni és megnézni magukat a Nap tükrében, lelkiismeretük aranytükrében, ahogy Magyar Adorján mondotta. Az ikrek édesapjukat mindig a templomban találják meg; s onnan indulnának haza, a palotába, ha a banya újabb küldetésre nem sarkallná a fiúkat. A Nap háza az ég szellemi központja, Isten szeme. Egyben az Ég lelki központja is, Isten lelke közepe. Csak a magyarban ismerjük a „lelki szemével látta” kifejezést, mert a magyar ember előrkölte Isten, képmásán át a lélekkel látás csodáját és egyre többen művelik is azt. Azok elsősorban, akik szó nélkül megértik családtagjaikat, barátaik gondját, s úgy viselkednek, hogy elősegítsék a lélekben rászorulóknak a kibontakozást. A fiúk erre már képesnek mutatkoztak. Nem magyarázgatnak a királynak semmit, hanem bebizonyítják tetteikkel édesanyjuk igazságát. És nem a saját keserű sorsukon siránkoznak, nem vetik szemére apjuknak a család szétszórását, hanem az újraegyesítésen munkálkodnak. Derűsen, következetesen és az igaz szeretettől vezérelve működnek. Az ő templomuk a Nap háza. A földhöz közel álló királyapjuk temploma az épített templom, ahová ő szorgalmasan el is jár, ez a templom azonban attól a pillanattól kezdve lesz Isten háza, attól a mozzanattól néz be Isten szeme a fény útjának hagyott ablakon, amidőn a királyi ikergyermek aranyhaja, a Nap sugara a tisztaság fényével átragyogja a kőbe merevedett imák házát. Ez keserű nagy üzenet minden vallási gyakorlatot folytató ember számára. Őseink sorra

rendre mindig megtisztították lelküket, istentiszteleti előkészületeiket, lélekvizsgálataikat a megkövesedés átkától. Figyeljük meg: a megtisztítás menete nem új eszközök és rítusok kimunkálására irányul, hanem a „vissza a régihez, a legősibb értékhez”. Isten és lelkiismeretünk vizsgáló szeme a Nap. Nagy nemzeti és egyéni magatartásminta lép elénk az ikrek cselékvéseiből. Hármass veszélyforrást vállalnak fel. Nincs más segítőjük, mint a szokásos hét három szentje: Péntek, Szombat és Vasárnap, vagyis a jól beidegzett, helyes életvitel, a köznapok és ünnepek rendje. Nemcsak a származásuk volt magasabb rendű, mint földi király édesapjuké, de ösztönéletükből eredő szokásaik is emelkedettebbek voltak. Ők az igazi templomba, a Nap házába mentek lelki megtisztulásért. Édesapjuk szorgalmasan eljárta a templomba, de nem kapta meg a lelki impulzust sorsa és családjuk sorsának rendezéséhez, ami számára a lelki megtisztulást is biztosította volna. Nem, ehhez a királyfik tiszta, egyszerű, ragyogó lelkülete hozta meg a megváltást. Elemzett mesénk a több ezer éves Aranykorba vezet minket. Népünk már itt, ebben az ősi állapotban is ismerte a megváltás fogalmát és az égitestek működésében is meghatározó erőként fedezte fel. Az IKREK, az ORION és a SAGITTARIUS-Nyilas egy vonalban vannak a Tejút mentén. Jellemük ennek megfelelően épül fel. Sagittarius-Nyilas az ősapja, a meghatározó erő. Az Orion a javakorbéli király, aki hibát hibára halmoz, de ha rávezetik, képes a megújulásra, akár az Orion, fél évig lent, fél évig fent. Az Ikrék a generációk megváltói, a születetten tiszta ösztönvilágú, következetes és másokért jót tenni akaró fiatalok. Az Ikrék felemelkedése és értelmes működése lehet megváltó hatású nemzetünk életében, mert a felnőtt generáció a maga erejéből erre már képtelen. Csak a fiatalokra számíthatunk. A magyar ember az imádság révült perceiben „lajtorján” közeledett az ég felé. Erre több népmesénk is utal. A kissikátori Árpád-kori templom kazettáin bemutatja az ég felé vezető lélek-lajtorját épített

környezetben, a földi templom előtt, ahol a fa kicsit görbén nő felfelé. Egyben bemutatja a szarvasok által őrzött lajtorját, melynek csúcsán a madár, a lélekhozó várja a felfelé igyekvőt, hogy szárnyain Istenhez röptesse. Az ábra rejtélyes gondolatot is tartogat. Lehet, hogy lélekben szarvassá kell válnunk ahhoz, hogy a lélek lajtorján eljuthassunk Istenhez. Hiszen, a szarvasok már emelkednek!

IRODALOM

Pap Gabor: Népművészetünk Téridő keretei. 41.-74. old. In.: Hazatalálás, Püski Kiadó. Budapest. 1999.

BUDGE, Wallis E.A.: Phoenician Amulets. 280-287. old. Az öreg király táblájának írását föníciai írásnak mutatja be. Amulets and Superstitions.

Gyárfás Ágnes: Az öreg király. Ősi Gyökér 2000. 28. 2. 52-55. old.

Gyárfás Ágnes: Az aranykor embere. Ősi Gyökér 2002. 30. 2. 27-34. old.

